

Бліда розкошлана Весна поволі виборсалася з-під шару потемнілого минулорічного листя й сухого гілляччя, яким дерева відкупувувалися від холодної зимової безвиході, потягнулася, хруснувши промерзлими суглобами, і неприємно засміялася, наполохавши набундючених воронів на м'ясистих клубках омели, що ядучо-зеленим вогнем паленіли на безлистих деревах. Мерзлякувато кутаючись у брудно-зелений вицвілий плащ, вона вийшла на понуре узлісся й старою іржавою лопатою, яку приволокла із собою, розкопала між кореневищами всохлого дуба болячки й пошесті, які ще рік тому дбайливо сховала тут від дезінфекції зимових морозів. Обтерши руки об поли плаща, посміхнулася посинілими безкровними губами і легко дмухнула в порохняве суцвіття, яке з ледь відчутним запахом лікарняних коридорів і безнадії погибельних діагнозів розчинилося у повітрі невагомою жовтуватою хмаркою.

Проходячи через цвинтар, що стрімко розростався на околиці міста, Весна ненадовго затрималася, спостерігаючи за купкою комунальників, які мовчки тягли до свіжовикопаної могили домовину із Зимою. Домовина прокапувала і сочилася талими некротними водами, від запаху яких паморочилося в голові і сльозилися очі, а комунальниці були похмільні і без настрою. Коли домовину нарешті опустили, Весна підійшла ближче і, криво посміхаючись, кинула в яму грудку розмоклої землі, від чого

всередині домовини щось кілька разів глухо гупнуло, і комунальники одразу ж заходилися поспіхом закидати могили, а опецькуватий батюшка, якого також чомусь покликали, лише мовчки махнув рукою, розвернувся і пішов до виходу, так і не зронивши жодного слова за упокій душі померлої. Весна ж, вийшовши услід за батюшкою із кладовища, подалася крученими вулицями передмість у бік центру – у неї було ще багато справ.

Тягнувши лопату за собою, від чого її увесь час супроводжувало неприємне деренчання, Весна дійшла до обклеєної оголошеннями зупинки, де на лаві порозсідалися кілька набурмосених тіток з недобрими поглядами, а в кутку розвалився обкладений клунками і байдужий до всього волоцюга, який слинув у роті пригаслу цигарку. Не звертаючи на тіток уваги, Весна прихилила лопату до стінки зупинки і почала вивчати оголошення, час від часу ворущачи пошерхлими, вкритими струпами губами. Оголошень було так багато, що вони майже повністю поховали під своєю паперовою масою стінки зупинки. Колись пофарбовані яскраво-блакитною фарбою, кольору свіжого весняного неба, тепер вони, вицвілі й облущені, лише подекуди прозирали крізь пістряву масу пропозицій, рекомендацій і реклам.

Хтось рішуче хотів винайняти однушку чи бодай кімнату, причому обов'язково саме в цьому районі, і навіть на цій вулиці, хотів наполегливо і затято, про що свідчила зазначена в оголошенні вичерпна характеристика потенційного орендаря, за якою він був позбавлений будь-яких шкідливих звичок, не мав друзів, уникав жінок, з обережністю ставився до дітей і засуджував звичку тримати домашніх тварин в умовах міського малогабаритного житла – словом, був ледь не святим, позбавленим усього мирського схимником, і готовий був платити «солідну суму» за щастя осели-

тися на цій старій міській околиці поблизу цвинтаря, втім, утримуючись від конкретизації «солідної суми», а натомість пропонуючи своє фото, яке шкірилося на довколишній світ невиразними очима на тьмяному обличчі, від якого віяло чимось неприємним, родом з епохи понурого соціального хаосу і так званого первинного накопичення капіталу.

Хтось скуповував за великі гроші волосся, нігті, кістки і шкіру, втім, без уточнення – яку саме, а також щось незрозуміле, окреслене коротким і розмитим визначенням «внутрішнє», і те, що під цим оголошенням не залишилося жодного папірця з номером телефону, свідчило, що, на відміну від більшості інших оголошень, ця справа принаймні викликала активний інтерес.

Дивні лячні обличчя професійних віщунів, спадкових відьом і контактерів з потойбіччям, що сердито споглядали довкілля з чорно-білих принтерних роздруківок, хизувалися солідними сертифікатами на підтвердження володіння всіма видами чаклунства і пропонували повний пакет послуг гадання, віщування долі, зняття вроків і родових проклять будь-якого рівня складності, а також привороти й відвороти від усього на світі.

Хтось міняв квартиру із солідною доплатою, аби лише перебраться з цієї глухої околиці у спокійніші й респектабельніші райони міста, якими не вештаються через день похоронні процесії, а навіть якщо інколи й вештаються, то, принаймні, вони не настільки химерні, гомінливі і взагалі якісь непевні, так що стає незрозуміло, чи то вони у такий дивний спосіб віддають останню шану покійнику, чи то бурхливо радіють з його передчасного відходу.

Хтось скуповував старі автомобілі й одразу пропонував купити новий, а хтось навпаки – категорично зазначав, що його цікавлять лише пропозиції з модельним рядом, не старішим позаминулого року.

Хтось, також без шкідливих звичок і навіть із власною житловою площею, шукав когось «для спільного проведення часу», а хтось великодушно пропонував сприяння у вирішенні питань будь-якого рівня складності, але далі зазначався довгий і докладний перелік наскільки незвичних і дивних вимог до потенційного прохача допомоги, що після їх виконання тому було простіше махнути на все рукою і взагалі відмовитися від подальшого вирішення будь-яких питань у своєму житті.

Окремим зловісним жанром розташувалися оголошення Служби розшуку дітей – їх усе ще розшукували, розшукували давно й безрезультатно, деяких ще з початку зими, вже втративши останню надію знайти, і нарізани папірці з номерами телефонів, поміж яких і досі не було жодного відірваного, що врізнобіч проростали під вицвілими фото нечітких і наляканих дитячих облич, лише підкреслювали безперспективність цієї справи. І хоча обличчя були геть різними, як і умови, за яких їх фотографували, всі вони були позначені невидимою, але доволі виразною поволокою якогось геть дорослого понурого суму – певна ознака того, що вже все сталося і нічого не змінити. Зима зібрала свій звичний врожай і, наситившись, нарешті вгомонилася на замиському цвинтарі.

Втім, усе це бурхливе різноманіття оголошень залишило Весну байдужою, аж доки її увагу не привернув невеликий аркушик, що тулився на самій периферії, дещо окремо від основної маси оголошень. На вицвілому, вимоченому осінньою сльотою і випаленому зимовими морозами папірці був лише малюнок у вигляді променистої кулі – колись, вочевидь, чорної, а тепер посірілої і нечіткої, через що вона скидалася на чиєсь невиразне хворобливе обличчя. Весна торкнулася оголошення й обережно провела по ньому рукою з бруднуватими пальцями і облама-

ними нігтями, а тоді відірвала клаптик паперу з пристойною адресою, яка натякала на старий центр міста, довкола якого стрімко розповзалася гангрена новітньої агресивної забудови зі скла і бетону.

Урвавши звичний потік чорних пліток і перемивання кісток в отруйних водах осуду і заздрощів, тітки мовчки витріщалися на Весну, і в їхніх поглядах легко вгадувалося, що вони про неї думають. А думали вони, що раніше тепло наставало ще в березні, і до початку квітня вже все навколо починало наливатися свіжою зеленню відродженого життя. Тоді ще з настанням весни на вулиці не наповзала оця жовтувата задушлива пелена, яка потім тижнями висіла над містом – від неї було важко дихати і постійно дерло у горлі, а разом з нею у місто поверталися і за давніми хронічні болячки, про які за рік усі встигали забути і які чомусь з'являлися лише весною. Від цих болячок не рятували жодні обмеження і заходи безпеки, вони все одно із впертістю зразкового працівника похоронного бюро знаходили своїх адресатів, і тоді вже – кому як пощастить. І запилюженими, наче вицвілими після морозного зимового безголосся вулицями не шастали тривовжні блідо-жовті фургони, позначені отруйним багрянцем знака Санепідемстанції – принаймні, раніше їх було набагато менше. Коли це почалося? Два роки тому? П'ять? Десять? Тітки не знали, їхня непевна й вицвіла, як і довколишні вулиці, пам'ять ніяково мовчала, задкуючи у застояну темінь свідомості, від чого тітки ще дужче супилися і ще сердитіше зиркали на Весну.

Весна ж, упіймавши на собі ті недобрі погляди, підступила ближче, схилилася до тіток і ледь чутно прошепотіла кожній спеціальні слова, після чого ті встали і мовчки подалися геть, одна – до найближчого поштового відділення, а інша – в районну поліклініку, де вони до самого вечора

заражатимуть тамтешні черги лихоманкою сварок і штурханини. Виконавши доручення Весни і залишивши після себе в чергах пінисте вариво скандалів, тітки повернуться додому, де почнуть пиляти і гризти своїх чоловіків, до яких уже багато років не відчувають нічого, окрім зневаги і та-мованого роздратування, що чомусь звикли вважати якщо не виявом любові, то, принаймні, ознаками міцної родини.

Тоді Весна кине уважний погляд на волоцюгу в кутку, але тому не було жодного діла до Весни. Зумівши вберегтися від кривобоких гицелів із хижо загнутими баграми, що приходять у місто з першими осінніми туманами, полюючи на душі таких неприкаяних, як він, і переживши ненаситний холод найдовшої ночі року, як і всіх наступних ночей цієї останньої в його житті зими, волоцюга вже нічого не боявся і нікуди не поспішав, бо досвід, який він здобув протягом свого довгого і, за великим рахунком, змарнованого життя, нашіптував йому, що його час іще не настав, а настане він наприкінці цього літа, коли на імлістих полях життів таких як він буде зібрано останній врожай, і тоді в парках та скверах розпочнуться традиційні нічні бенкети безпритульних – відчайдушні й несамовиті, що подібні йому влаштовуватимуть, прощаючись з літнім теплом і готуючись зануритися в липку осінню імлу, яка багатьох забере із собою. І посеред одного з таких бенкетів, коли хмільне шумовиння сягне апогею, його враз пройме якийсь незрозумілий сум і щем, і він одразу витверезиться від усіх своїх незліченних алкогольних років, і, озирнувшись назад, побачить лише каламутне одноманіття поруйнованих днів, а тоді з кущів парку до нього вийде примарна, наче виткана із серпанку, жіноча постать, візьме за руку і поведе геть із цього парку і з цього міста – на заткані блідою імлюю безкраї надвечірні поля, і холод її руки поступово розливатиметься його тілом, підступаючи все

ближче до грудей і огортаючи його солодким сонним збайдужінням, і продовжуючи триматися за холодну руку помираючого літа, він нарешті покине це місто і це життя.

Але до того часу ще лишається багато місяців, які зараз йому видаються майже вічністю, тож поки що він цим аніскільки не переймається, і, дивлячись у ясно-блакитні очі Весни, волоцюга дослухається до її слів, які спонукають його зараз все кинути і пертися за місто на кладовище, щоб там виконати її химерне доручення. Чом би й ні, думає волоцюга, все одно зараз йому нічим зайнятися, і його давно збайдужіле до всього серце поволі починає зігрівати примарний вогник обіцяної винагороди.

Перш ніж сісти у майже порожню маршрутку, Весна озирнеться, щоб побачити, як обвішана клунками кривобока постать волоцюги поволі розчиняється у сльотавій мряці, яка з передмість наповзла на вулицю, провіщаючи скорі наближення дощу. У маршрутці Весна покаже набурмосеному водію відірваний від оголошення папірець з адресою і запитає, чи дістанеться вона туди цією маршрутною, на що водій невизначено пробурчить, що рано чи пізно всі маршрутки туди доїжджають, бо там закінчуються всі шляхи й дороги цього міста, а звідти вони ведуть лише в напрямку безкраїх полів, посічених лісосмугами і розлінованих старими безлюдними шляхами, на перетинах яких на необачного подорожнього чигають недобрі знаки, так що міській людині там взагалі нічого робити, а місцеві ними й так не ходять, бо вже находилися під саму зав'язку і тепер не надто кудись потикаються зі своїх забутих богом і людьми сіл і містечок.

Задовольнившись такою відповіддю, Весна дістане з кишені жмут пожухлої трави і мовчки простягне водієві, а той, не дивлячись, запхне його в коробку поміж м'ятих купюр і враз різко газонé, від чого зношений двигун хрип-